

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 6-szorosos postás sor egyzetor 30 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 522.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, március 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Bank-fuziók.
 Az osztrákok nem engednek.
 Az orosz menekült.
 Reformok az Aradhagyajlásnál.
 A dzslu-dzslu Aradon.
 Március idusa.
 Aktuális problémák.
 A szoknya és a színügyerek.
 A nap furaságai.
 A csernovai vérengzés.
 Ellített leánykereskedők.
 Téma: Egy visegrádi éjszaka. Írta: Tornay Cecile

Bank-fuziók.

Arad, március 4.

A vidék pénz-életében nevezetesen, legálább eddig szokatlan események követik egymást. Utoljára Temesvárról vesszük a hírt, de már előbb más vidéki városokban is megtörtént, sőt a múlt héten Budapesten is volt rá példa. Amíg ugyanis eddig csak a bankok, pénzüzetek szaporodásáról lehetett hallani, most fogyni kezd a számuk, annak révén, hogy közülök többen fuzionálnak. Néhol házasság, néhol meg adoptálás a jellege az egyesülésnek, a szerint, hogy körülbelül egyforma erejű intézetek olvadnak egymásba, vagy pedig a nagyobbik szivja fel a kisebbet. Mindenképen azonban csökken a pénzüzetek száma, a meglevők pedig erősödnek s ezt a vidék közgazdasági életére nézve örvendetesnek lehet tekinteni.

Versenynak mindenben kell lenni s a pénzpiacon leginkább ezt nem vitatja

senki. De az a banktultengés, amely különösen egyes vidéki középpontokon kifejlődött, mindennek inkább volt nevezhető, mint egészséges, üdvös következményekkel járó konkurenciának. Nézzük csak, hogy hány pénzüzete volt — a hitelszövetkezeteket nem számítva — a nagyobb vidéki városoknak.

Arad	6
Debrecen	9
Kolozsvár	14
Nagyvárad	15
Pozsony	6
Szabadka	14
Szeged	8
Temesvár	20

Ez az 1907. év elején fenálló állapotot tünteti fel, s nem fogja be azokat, amelyek a múlt évben alakultak. Nincs tehát kizárva, hogy a fenti számok azóta meg is szaporodtak. Meg kell még jelezni, hogy a fenti számokban a fővárosi intézetek vidéki fiókjai is benne foglaltatnak, kivéve az Osztrák-Magyar Bank fiókjait.

Nos, ez a statisztika fölöttébb érdekesen beszél. Vajjon természetes állapot, hogy például Szabadkán, amelynek sokkal kisebb jelentőségű kereskedelme és gazdasági élete van, mint Aradnak, vagy mint Pozsonynak, kétszer annyi bank van, mint ez utóbbi helyek bármelyikén? És vajjon a természetes szükséglet hozta magával, hogy Temesvárott nem kevesebb bank van, mint husz?

Mert természetesen, a bankok nagy

száma nem jelenti azt, hogy az illető városnak pénz-ereje is nagy lenne. Például ép Temesvár összes pénzüzeteinek összes alaptőkéje és tartaléktőkéje tizenhárom-tizennégy millió koronát teszi ki, míg Aradon a hat pénzüzete huszonegy-huszonkét millió kor. részvény- és tartaléktőke fölött rendelkezik. Ha ehhez hozzáveszünk azt, hogy a bank-tultengés a könnyelmű hitelezést, az adósoknak több irányban való lekötöttségét is természetesen magával hozza, akkor bizonyossá válik, hogy egyetlen vidéki városnak se érdeke, hogy minden utcasarkon bank-cégtáblája legyen.

A bankok tulságos elszaporodását sokban a helyi körülmények okozzák. Egyéni ambíciók, a melyek a bankok által elérhető hatalmat akarják érdekeik szolgálataiba fogni, a társadalom bizonyos csoportjainak rejtett célokért való tömörülése, és végül az ügyefogyott spekulációi. De van ennek a versenynak még egy oldala, a melyre jó lesz a figyelmet lekötöni. A budapesti intézetek versengése a vidékért, üzlet éhe, a melylyel a vidéki gazdasági élet hasznát is magukba akarják nyelni. Mert hogy Temesvárnál maradjunk: ott nem kevesebb, mint hat fővárosi pénzüzetnek van részint önálló fiókja, részint affiliált pénzüzete. Ezek: Magyar Általános Hitelbank, Pesti Magyar Kereskedelmi bank, Magyar Agrár- és Járulékbank, Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja, Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság. Szegednek nyolc pénzüzete közül négy áll fővárosi nagy bankokkal ér-

Egy visegrádi éjszaka.

Írta: Tornay Cecile.

Visegrád tornyait elérte a hold világa, lángot vetett a zászlók rézes kopjain, tüzet rakott az aranyozott cimerek mészőibe, aztán botladozva indult végig a fellegvár kőkoszoruján. Vándorútjában zorra vette a lőrészeket, a figyelőket, végül pedig szerte foszolva, mint ezüstös köd ömlött be az íves ablakokon át a királyi termekbe. Dörög felül u'ána hajtotta a szellő a hársak illatát... Az éjjei fényben a termék hosszú során, mint akár viradattal a Szent János bogárkák, elsápadtak a temérdek mécsesek s százezer kicsiny hold képe csillant meg a várbeli őrség vértjein... Az éjszakai csendben áthangzott az erdőkön a távoli monostor harangja, lent a mélyben a Duna zsongatta hajkait. A lovagteremben egy kobzos énekelt az agg Lajos király előtt.

Lakoma volt Visegrádon s udvart állani királyuk köré gyülekeztek az uri rendek. Elől a tárnokmester meg az udvarbíró, o'dalán cifra sorban fényeskedett a rangos nemesség, a pádovai vendégurak és a ve'ercések, a lengyel lovagok és nápolyi levonték, mögöttük az ajtónálló kamarások, udvarnokok, leg hátul a palotások tarka sokadalma.

Néma csendben hallgatták mindenek a kobzos dalát, ékkövekkel kipl'ykézett trónján hallgatta őt a király is. Ott ült fenn az emelvényen bársony menyezet alatt, három tengereknek ura, lábánál a hű bolondja, a vén Kép-

pin's kuporgott. A király arca sápadt, homloka oarárdás, keze pedig úgy reszket a székfőnyöklő tátott szá'u aranyoroszlánján, mintha pihetőre vágynék, csak a szemé lobban olykor s olyan a nézése, mintha századokra látna. Idő előtt megtörte őt az élet s háta megett a trónterítő cimerében, színt úgy látszik az éji világban, nem nyílnak már liliumok többé, a fehér virágok hópehelyekké váltak, hópehelyek azok, mik lassan, szakadályan szállingóznak le a király öszülő fejére... Mellette a térdén álló apród tálcáján érin'etlen maradt remek művű firenzei kelyhe eszébe sem vette; a körébe gyült daliákat nézve, rajtuk járt a gondolatja s bár gyönyörködtették a látását, mégis felsőhajtott. A mint emelkedett a melle, megcsillant a holdfény köntöse snjtásán, biboros palástja drága kövejn.

A kobzos elhallgatott egy percre... aztán újból énekelné kezdett, a király meg újból felsőhajtott.

— Hej, ti régi törzsek új hajtásai... Sorra vette őket a tekintete. Amott a karos mécs alatt, a honti ispán, az ifju Druget, a Miklós nádor vére, mellette a két Bajmócsi, emitt egy csoportba verődve a levante Drágfi unokái, a híres neves Licskfi-Apor, a Gilletti meg Budaméri ivadéki, magyarok, lengyelek, olaszok, fiatalok valahányan... régi nevek, új emberek mind.

A király m'rengve néz el az új tavasz fellett, pillantása kizsáll az ablakon s a távolba vész, mintha egy má'ik, régi tavaszba nézne

viszsa, abba, a melyik az övé volt. Szinte újból látja Endre királyfi szelld orcáját, Ujlaky Miklóst, az aversai hóst s a szép dalia Lászlót, Drugetet, a nádort, no meg Toldy Miklóst... Mind kidőltek mellőle a sorból és ő magára maradt őrege, egy megifjodott világban... A kobzos pedig ezalatt csak énekelt tovább szerelemről... ifjuságról... tündérszép álmokról.

Egyszerre felvetette fejét a nagyur. A kobzos ajkán fennakadt a dal, az apród urfiak szolgálatra készen ugrottak elő, a testőröz vitézek szobor merevvé lettek a pártos tölgyfaajtók mellett. Még a zászlós urak is kiegyenesedtek, mintha parancsszóra várnának.

A király pedig ily szavakat mondta:
 — Ifjuság... szerelem... olyan az már nekünk őregeknek, mint akár a napfény, melegsünk mellette, de bele nem nézünk könyvből talál lábaddni a szemünk a nagy fényességtől... Takintetében lángot vetett a régi tűz. Álmokról is szóltál dalodban kobzosom, abban még nekem is van részem az örök álom előtt, arról beszéltek. Nosza ti fiatalok, mulattassatok, hadd halljam, kinek kinek mi volt a legszebb álma életében. A jutalom — pillantása megakadt a kelyhen — imhol ez a kehely leszén.

Uanepólyes csend követte a király szavát. Elfogódva húzódoztak a lovagok, egyik-másik gondolkozva hajtotta le a fejét, a félénkebbé hátrább vonult. Csörrentek a kardok, a sarkantyuk. A nagy ur pedig ezalatt keresztve né-

dekközösségben, Kolozsvár tizennégy pénzintézete közül öt, Pozsony hat pénzintézete közül négy. A nagy bankok vidéki kirendeltségének, vagy adoptált intézeteinek mindenestre erősséget ad a nagy bank hátvéde, ki nem merülő tőkeereje. De hogy a fővárosból kiindult alapítások se bizonyultak a legszerencsésebbeknek, mutatja, hogy ép az ilyen affiliált intézetek között is akadnak, amelyek a bankfuziók kombinációjába jutnak.

Ott, ahol a legegészségtelenebb az állapot, s ahol a közelmúltban is egy régi pénzintézet jutott válságba, ott kezdődik a gyógyulás processzusa. A temesvári pénzpiacról már a második fuzió híre érkezik. Bizonyára követni fogja több is, nemcsak Temesvárott, de egyebütt, ahol a bankok száma kezdi már meghaladni a hitelképes emberek számát. Az ugynevezett törpebankoknak, száz-kétszázezer koronás alapítójuk intézeteinek sok hivatása nem lehet; s viszont elengedhetetlenül kívánatos, hogy ahová a közönség megtakarított pénzeit, betéteit helyezi, azok az intézetek a maguk nagy tőkéjével ennek a bizalomnak garanciát is nyújtsanak.

De a fuziók hajnala bizonyára az alkonyát jelenti a fővárosi intézetek azon törekvéseinek, amelyekkel a vidéket is kiakarták sajátítani. Ez nemcsak azért helytelen, mert a versenyt kiélesíti, annak káros hatásait növeli, de a vidéki városok szempontjából is ártó, mert megfosztja a pénzpiacot függetlenségétől, önállóságától, amelyre épen a legkomolyabb időkben és a legkomolyabb kérdésekben van szükség. Példákat lehetne hozni erre; de egy újság cikk rövid kerete nem ad helyet arra.

Más bajait szemlélve, bizonyára nem ildomos a magunk biztosságát fitogtatni. De a történeti igazság kedvéért ki lehet emelni, hogy Aradnak kevés pénzintézete van, amelyek mind nagy, saját tőkével rendelkeznek s amelyek mind a maguk lábán állanak s a pénzpiac egyébként is független az ország pénzügyi központjától. A pénzintézeti életnek ez a helyes örvendetes alakulása adja meg Arad gazdasági életének nagy szilárdságát, amely-

nek örvendetes hatása ép rövid idő előtt, a pénzszüke és pénzdrágaság fekete hónapjaiban volt érezhető

Igazolt képviselők. *Budapestről* jelentik: A képviselőház összeférhetetlenségi állandó bizottsága ma délelőtt tartott ülésében *Hellebronth* Geza előadása mellett tárgyalás alá vette a január 15-én tartott ítélő bizottsági kisorsolás alkalmával távol volt képviselők igazolási ügyét. Ezek közül *Vásárhelyi* Dezső és *Csernel* Gyula képviselők elmaradását igazoltnak mondta ki. *Thorotzkay* Miklós gróf és *Tuskán* Gergely képviselők ügyére vonatkozólag ez alkalommal az érdemi határozatot mellőzve, új tárgyalást rendelt el egyes mellékkörülmények felderítése céljából.

A májusi delegációk. *Bécsből* jelentik, hogy az idei májusi delegáció Budapesten lesz s az országos bizottság a képviselőház ülésével párhuzamosan fog tanácskozni.

Az osztrákok nem engednek.

A tisztek fizetésemelése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 4.

A közös hadügyminiszter ma, a tisztek fizetésemelése ügyében erélyes kijelentéseket tett az osztrák delegáció hadügyi albizottságának ülésén. *Schönaich* kijelentette, hogy minden áron biztosítani fogja a katonatisztek fizetésének felemelését és pedig anélkül, hogy a kérdésnek más katonai kérdésekkel való összekapcsolását megengedné. Az osztrák delegáció szintén azon az állásponton van, hogy a kérdést májusban feltétlenül el kell intézni. Hogy mit fog ehhez szólni májusban a függetlenségi párt, amely egyelőre ragaszkodik ahhoz, hogy a fizetésemelés csak nemzeti engedmények árán teljesítendő, — az ma még nem tudható.

Mai távirataink:

A hadügyminiszter a tisztek fizetésemeléséről.

Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt ülést tartott.

Clam-Martinic, a keresztényszocialisták vezére és a hadügyi albizottság előadója igen heves beszédben támadta a magyar delegáció határozatát. Birálta az osztrák és a közös kormány viselkedését a tisztek fizetésemelése dolgában, végül azt indítványozta, hogy az osztrák delegáció kívánja a magyar delegációval való közös ülésezés megtartását, vagyis a közös szavazást. Azután azt javasolta az albizottságnak, hogy döntsön arról, vajjon az albizottság egyáltalában hajlandó-e a harmadik olvasásba belemenni.

Utána *Schraffel* delegátus szólalt fel. Kötelező nyilatkozatot kívánt a hadügyminisztertől, hogy a jövő évi közös költségvetésben a tisztek fizetésemeléséről szóló tétel már benne van.

Aerenthal báró közös külügyminiszter kijelenti, hogy a közös kormány már hosszabb idő előtt arra az álláspontra helyezkedett, hogy legcélszerűbb volna, ha a delegációk, mint azelőtt, rendszerint tavasszal ülnének össze. Ehez a felfogáshoz úgy az osztrák, mint a magyar kormány hozzájárult, miért is a legújabb delegációs ülésszakot májusban fogják megtartani.

Schönaich hadügyminiszter kijelenti, hogy fáradozásait *Latour* és *Schraffel* delegátusok indítványai értelmében a legnagyobb energiával folytatni fogja és kívánni fogja, hogy a tisztek fizetésének és a legénység zsoldjának javítására vonatkozó szükséglet a delegációk legközelebbi ülésezése alkalmával, amely május elején lesz, a közösügyi kiadásokról szóló költségvetésbe felvéssék.

Azután ezeket a nagyfontosságú kijelentéseket tette:

— *Mindent el fogok követni, hogy a kérdés megoldását biztosítsam és pedig anélkül, hogy más katonai kérdésekkel való összekapcsolását megengedném.* Ezekről semiféle tárgyalást nem folytatok.

Schraffel azt kérdezte a miniszterektől, hogy hajlandók-e nyilatkozatukat a plénumban is ismételni.

Aerenthal báró külügyminiszter kijelenti, hogy erre hajlandó.

zett végig a leventék során, aztán, a vendég urak közül választott legelő:

— Kedvelt hívunk, *Ferrari* hercege, kezd meg hát te a szót, mondd mi volt legszebb álma életednek.

A sziciliail nemes habozva lépett ki a csillogó tömegből, feltekintett a menyezetre, aztán térdet hajtott:

— Felség... király, — mordotta halkán — egy csillagról álmodtam én egyszer... fényesen ragyogott, mint akár nagy neved... Ráismertem, a te dicsőségednek a csillaga volt az, a mit örök fényességből formált meg az Isten.

A király fásultán intett, a levente felállt. Most a kobzoson volt a sor.

Szórakozottan bólintott a nagy ur, aztán a hős Giléti levente unokájára esett a tekintete. Az ifju megértette a pillantás szavát. Drugát nyomába lépett s megcsörrentve kardját, meghajolt ő is a trón előtt.

— Felséges nagyuram király — kezdte beszédjét a dallás flu — sok álmom volt már nekem életemben, de tán a legszebb mindkőzt mégis az volt, mikor egyszer azt álmodtam, hogy hű hozzám a kedvesem.

Mosoly ült ki az arcokra s az apród urfiak a háttérben nevetgélve taszították egymást. Csak a király maradt komoly és mozdulatlan, mintha meg sem hallotta volna a beszédet, vén bolondján jártatta a szemét. Gondolt egyet, aztán leszólt az öreghez:

— Rozoga Koppints, — koppints hát már egyet te is.

— Kedves gazdám — dörmögte a bolond — nem rajtam áll ez többé, a halál koppintgat immár a tarkómra.

— Hát a bolondoknak nincs álma? — kérdezte a király.

— Danogy is nincs, tölcse ember soh'se álmodik olyan szépet, mint a bolond.

— Halljuk már vén kópé, rajtad most a sor.

Koppints uram nagy nyögések között emelkedett fel a lépcső fokáról. Danogy kihústa magát, megcsördült a temérdek csengő a ruháján. Vigyorgásra szoktatott ábrázata elkomolyodott s olyan szomorú lett hirtelenebe az a vig ember. A nevető urak is elcsendesedtek, figyelmesen lesték az öreg szavát. Ő pedig farkasszemet nézett egyideig a betekintő holddal s végül felvetette a homlokát. Valahogyan leritt ősz fejéről az a csörgősapka... először vette ezt észre most a király.

— Beszélj fickó — parancsolá hirtelen.

És a bolond beszélt, az ifju udvari népre mutatva:

— Öreg komám, alássan megkövetnélek, szépeket álmodtak ezek a gyerekek, de én tán még szebbet... Hogy is volt a sorja?... Dicsőség... Költészet... Szabadság... Szeretem... mindenről egy éjjelen álmodtam én, mert oh király uram, azt álmodtam, — hogy még egyszer fiatal vagyok!

— Tied a kehely — szólt a király és resz-

ketett a hangja s ahogy letekintett bolondjára, látta, nedves annak is a szeme, mert amit az ámuló fiatalok nem értettek — megértette azt a két öreg.

— Tovább tovább, hlv cselédem kobzos, badd halljam, álmodtál-e szépet te is életemben.

A kobzos letette hangszerét a trón lépcsőjére s mellé térdelt olyan képpel, mintha imádkoznék.

— Király uram — kezdte neki fohász-kodva s kimaradozott a hangja a nagy tisztességűtől. — Uram király... egy éjjelen azt álmodtam... erdőn vitt át utam s jártomban a fák alatt egy dobozra találtam... Különös volt az a doboz, sohasem láttam mását... az emberi szívnek legszebb burjal valónak ráfeszítve és olyan hangot adott, hogy sirva fakad tőle a csalóány, a szellő, még a rengeteg is.

A király nem figyelt többé kobzosa szavára.

— Pengetni kezdtem, — mondotta a legény emel. ebb hangon — s olyan csodálat születt meg a hurokon, mely, éreztem, tul fogja élni életemet s tovább rezeg az emberek szívében, hogy felcsendüljön mindenkor, ha két szerelmes ajka először találkozik... Azt álmodtam hát, kegyes nagy uram... hogy dalomban minden első csóknál ott leszek.

Az ifju Homonnai Drugeten volt most a sor. Mozgolódás támadt az urak között, kíváncsian tekintettek a híres vitézre. Megkö-

Azután az albizottság ülését félbeszakították.

Az ülés után az osztrák delegátusok tanácskozássra gyűltek össze, amelyen megjelent Beck báró osztrák miniszterelnök és Gessmann miniszter is. A konferencia több mint két óra hosszat tartott.

Egy másik távirat jelenti: Az osztrák delegátusok nagy része nem tartotta elegendőnek a magyar delegáció tegnap előterjesztett renunciumát és ellene foglaltak állást.

A hadügyi albizottság mai ülésén Stürkh gróf delegátus azt indítványozta, hogy az osztrák delegáció hozzon határozatot, amely szerint a renunciumot, tekintettel arra, hogy nem akar exlexbe jutni a közös költségvetésnél, nem veszi tudomásul, de a delegációk májusi ülésén a tiszti fizetések felemelését ez év január elsejéig visszahatólag fogja elfogadni.

Ezzel szemben Schraffel azt indítványozza, hogy ne fogadják el Stürkh indítványát, hanem egyszerűen ne szavazzák meg a közös költségvetést.

Inkább kerüljünk exlexbe, semhogy a magyarok újabb engedményekért szavazzák meg a tiszti fizetések felemelését.

Igen hosszú és heves vita támadt, amely a késő esti órákig tartott. Azután szavazásra került a sor és az osztrák delegáció Stürkh indítványát hat szavazattal öt ellenében elfogadta.

Clam Martinic előadó erre lemondott állásáról, Schraffel pedig bejelentette, hogy indítványát, mint kisebbségi indítványt, a plénum elé fogja terjeszteni.

Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága kedden, a plénum pedig csütörtökön fogja e kérdésben véglegesen állást foglalni.

A magyar álláspont.

A magyar delegátusok között nagy fel-tűnést keltett az a hír, hogy aránylag rövid idő múlva, már májusban újra össze fog ülni a delegáció. Élénken tárgyalják ezt a dolgot, természetesen a delegáción kívül álló politikai körökben is. A negy-

szörülte a torkát, sodorintott egyet a bajuszán. Néhány lépést tett a trón felé, majd mélyen meghajolt, hogy aztán még magasabba emelje a fejét, térdet nem vetett a nyakas magyar:

— Felsőleges jó királyom! Régen volt az, amiről kegyelmedből szólhatok, — gyermek voltam még én akkor, hogy levittek katonának idegen országba, Padovát segíteni a velencések ellen. Harci babé helyett Trevisónál rabláncot kaptam, fogsággal kezdődött az első háborúm. Bülcsekbe verve selym-lőtem a dogék palotája alatt. Nedves, szűk sirbolt volt, ahová elevenen zártak, csak a magasban nyílt falában egy kis ablak, olyan kicsi, olyan rácsos, hogy még a buzogányom feje sem fért volna ki rajta. Kő és víz őrizte, hogyan gondolhattam volna hát menekülésre és azért mégis napok hosszat sóvárogva néztem el azt az ablakot... Egyszer aztán, amint így a magasba meredtem, elkáprázott a szemem... elalhattam volna, mert hirtelen könnyebbek lettek a karjaim s ahogy lepillantottam rájuk, ámulva vettem észre... szárnyakká váltostak. Meglibben tettem őket, ujjongó örömmel éreztem, hogy lassan emelkedem. Mire az ablak magasságába jutottam, teljes volt az átalakulás, kicsiny madár lett belőlem s könnyen kirebentem a rácsok között, aztán elszálltam át a tengeren... haza nagy Magyarországra... A legszebb álmom hát az volt, mikor fogásomban szabadságról álmodtam, felsőleges király...

vennyolcas pártnak az a véleménye, hogy, ha összehívják is a delegációt májusra, a tiszti fizetésemeléseket nem intézheti el, mert ehhez nemzeti engedmények nélkül nem lehet hozzájárulni. Hatvanhetes felfogás szerint a fizetésemelést *elvben* máris elintézte a delegáció. Csak technikai kérdés, hogy mikor állítják be a költségvetésbe és végleg mikor szavazzák meg.

Beszélték arról is, hogy az újabb delegáció, amelynek vitája a mostaninál hevesebbnek és hosszabbnak ígérkezik, elhalasztja ismét a legfontosabb magyar belügyeket, így az általános választói jog dolgát.

Barabás nyilatkozata.

Bécsből jelentik: Barabás Béla, a magyar delegáció elnöke és Zichy Tivadar gróf alelnök ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnökkel hosszabb konferenciát folytattak. A tanácskozás után egy hírlapíró kérdést intézett Barabáshoz a delegációs munkarend felől. Barabás ezeket mondotta:

— Akármilyen üzenetet küld az osztrák delegáció, mi a munkánkat befejezettek nyilvánítjuk és Zichy Tivadar berekeszti a delegációs ülészakot, én pedig távozem.

Wekerle miniszterelnökkel tárgyalt a mai napon szintén a delegációs ügyekben Call báró külügyi osztályfőnök is.

A horvát helyzet.

Zágrábból jelentik: A horvát-szerb koalíció ma tartotta meg alakuló konferenciáját. Ezt megelőzőleg az egyes pártok, a jogpárt, a haladópart és az önálló szerbek tartottak külön értekezleteket. Az alakuló gyűlésen Mazuranics Bogoszláv elnöklésével azután a tisztikar a következőképen alakult meg: elnök: Tuskán Gergely, alelnökök: Mazuranics Bogoszláv és Muacsevics Vazul. A koalíció mai ülésén elhatározta, hogy a házszabályrevízió tárgyában tagjainak szabad kezét enged.

Az orosz menekült.

Schaechter Mózes ügye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

A mai lapok azt írták, hogy Schaechter Mózes hírlapíró, az orosz menekült, akinek ügye annak idején nagy port vert fel, a vidéken többrendbeli szélhámoszást követett el. Többek között azt mondta Ujvidéken, hogy Alba Névisz nevű költőnek a férje; most nagy nyomorban élnek és azért a könyörületes emberek irgalmasságát kéri.

Schaechter Mózes ma egy hírlapíró előtt felháborodva tiltakozott a vádak ellen.

— Esküszöm az egy élő istenre — mondotta — hogy soha életemben Ujvidéken még csak nem is voltam, azon a tájékon nem is jártam. Nincs szükségem arra, hogy szé hámoszágokat kövessek el. Hiszen egy orosz lapnak fizetett levelezője vagyok, itt van a szerződés, melynek bizonyossága szerint havi *hetvenöt rubel fizetésem* van. Aztán az az ostoba vád, hogy én Alba Néviszről azt mondtam, hogy ő a feleségem... Én tisztelen ennek a hölgynek az írói kvalitásait, de arra még álmomban sem mernék gondolni, hogy a feleségem lehetne. Hiszen nekem van feleségem, gyönyörű, szép, szellemes asszony és a világ minden kincséért sem követném el ellene azt az injuriát, hogy akár tréfából, akár más okból valakivel helyettesítem. Épen beteg szegény és azzal foglal-

kozom, hogy Abbáziába vigyem üdülni. Ismételtlen tiltakozom a ga'ád rágalmak ellen; soha Ujvidéken nem voltam, soha nem mondtam senkinek, hogy én bármilyen néven nevezendő összeköttetésben vagyok *Alba Névisz nevű hölgygyel*, soha senkitől könyöradományt nem kértem. Becsületes munkával kerestem becsületes kenyeremet. A rágalmazók ellen még a mai napon megteszem a *főjelentést* és bízom a magyar igazságszolgáltatásban, hogy elégtételt fog nyújtani meghurcoltatásomért. Még csak azt jegyzem meg, hogy az utolsó négy héten *én nem mozdultam Dunaföldváról*, ahol apósomnál időztem. Lehetséges, hogy rágalmazóim rosszhiszeműek; de az is lehetséges, hogy valaki nevémmel gyalázatosan visszaélt. A sajtópör mindent ki fog deríteni.

Reformok az Aradhegyaljánál.

Az üzletvezetőség Gyorokon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Tegnap a kereskedelmi miniszteriumban Stettina József miniszteri tanácsos elnöklésével ankét volt, amelyen az *aradhegyaljai* motoros vasut jövőjére nagy jelentőségű ügyekkel foglalkoztak s amelyen olyan értelmű elhatározások történtek, amelyek végrehajtása esetén ez a vasut egyike lesz az ország *legelső helyiérdeklő vasutjainak*. Az ülésen a vasut részéről Lőcs Rázsó elnök, Zerkovits Rudolf vezérigazgató és Hartvig György vettek részt, míg a kereskedelmi miniszteriumból Szécsi Károly főfelügyelő s a többi szakosztályok referenssel vettek részt.

Az aradhegyaljai motoros vasutat a múlt év szeptember 6. október havában Szécsi Károly főfelügyelő, a kereskedelmi kormány kiküldött szakközege beható vizsgálat tárgyává tette mert a múlt évben olyan hírek terjedtek el, mintha a vasut nem lenne képes feladatának és gazdasági céljainak megfelelni. A főfelügyelő memorandumban foglalta össze két hónapos tanulmányának anyagát és jelentést tett a kereskedelmi miniszternek. A miniszter ebből a jelentésből meggyőződött arról, hogy a vasut, a múlt évben lebonyolított órási személyforgalomra való tekintettel, határozottan azon vasut vállalatok közé tartozik, melyeknek fejlesztése kormány feladatot képez s épen azért hívta össze a tegnap megtartott ankétet, hogy a tapasztalt és elűntethető hibákat kiküszöböljék.

A kereskedelmi miniszter nevében Stettina miniszteri tanácsos ki is fejezte azt a felfogást az értekezletet megnyitó beszédében, hogy a miniszterium nem bíróságot akar a vasut felett, hanem arra törekszik, hogy egy már meglevő jó vasutból egy még jobb vasutat teremtsen s azt hiszi, — úgy szólott — hogy ha a szükségeseknek felismert és tervbe vett reformokat végrehajtják, akkor az aradhegyaljai motoros rövid időn belül egyike lesz az ország első helyiérdeklő vasutjainak.

A tárgyalás folyamán azután több felszólaló is hangsúlyozta, hogy a kormány a maga vasuti politikája érdekében is kívánatosnak tartja a vasut tovább fejlesztését.

A tárgyalás azon főkérdés körül forgott, hogy a jelenleg *mutatózó hiányokat milyen anyagi eszközökkel lehet kiküszöbölni*.

Megállapította az értekezlet, hogy az alap-tőke felénél a vasutnak jósága, megbízhatósága, jövedelmezősége, valamint a törzsrésvények belértéke emelése céljából szükséges.

A kivétel módjára kétféle eszköz áll rendelkezésre: vagy *állami szubvenció*, vagy el-

sőbbségi részvények kibocsátása. Hogy melyiket fogják alkalmazni, az a kereskedelmi miniszter döntésétől, illetve állásfoglalásától függ, amit csak a tegnapi értekezlet anyagának felterjesztése és áttanulmányozása után fog tudni a vasut igazgatóságával.

Megállapította továbbá az értekezlet, hogy a vasut motorparkja kibővíthető; a gőzmozdonyok, a tüztávlatlalt járó kiadások kiküszöbölése érdekében, lehetőleg *nafta* fűtésre rendezendők be.

A kitérőket illetőleg elhatározta az értekezlet, hogy azok mai száma nem felel meg a forgalomnak, feltétlenül szaporítandók és a meglévők meghosszabbítandók.

Igen lényeges és Aradot közelebről érintő változás fog történni a műhelyekkel és a forgalmi üzletvezetőséggel. Mindkettő elhagyja Aradot, mert a miniszterium úgy látja jobbnak, hogy azok helye *Gyoron* van.

Az *Aradi Közlöny* megírta, hogy a legnagyobb nehézséget és bajt nem a motorok okozták az Aradhegyaljai motorosvasutnál, hanem, hogy a pálya nem megfelelő s a motorkocsik ehhez a pályához nehezek. A pálya emelkedése tudniillik *harminchét per mill* s a motorkocsik 21 tonnásak, a mellékkocsik pedig 16 tonnásak.

A nívóviszonyokat nem a vállalat maga állapította meg, hanem az építkezésnél a kormány intencióit is figyelembe kellett vennie. Az értekezlet úgy határozott, hogy a tévesen kikötött nívóviszonyok kiegyenlítendők s ezzel a pálya a motorüzemre alkalmasabbá válik.

Mint értesülünk, az igazgatóság még a tavasszal megkezdí az átalakításokat, melyeket *Zerkovitz* Rudolf vezérigazgató felügyelete alatt fognak végezni, aki, mint eszen tényekből is látható, nem válik meg állásától és az ezzel ellentétes híreket is megcáfolja.

A dzsiu-dzsicu Aradon.

Wladimir tanítja a rendőrséget.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 4

Elegáns fiatal ember kopogtatott be ma szerkesztőségünkbe.

— Wladimir vagyok. Hiszen ismernek — mutatkozott be tört magyarsággal.

— Örvendünk.

— A birkozómester! — folytatta. Azután birtudományáról, de főleg a dzsiu dzsicuról kezdett beszélni.

— Azért jöttem, — ugymond — hogy az aradi rendőrséget beoktassam a dzsiu-dzsicu művészetébe. Holnap kezdem meg a tanfolyamot.

Ennyit mondott tört magyarsággal Wladimir mester, mi pedig hozzátehetjük, hogy az aradi rendőrségnek, amelynek létszáma igen csekély és emellett gyakran túlerővel áll szemben, bizonyára előnyére fog szolgálni, ha filikái erejét, kardja hosszát azokkal a fortélyokkal és fogásokkal toldja meg, a melyek az adott helyzetben a leggyengébb embert is izmos óriássá tehetik.

Wladimir, akit Aradon is jól ismernek, az első, aki a japán birkozást meghonosította nálunk. Az ő rendszere, amelyet az önvédelemre alapított, még tökéletesebb a japánok rendszerénél, mert kihasználta a görög római birkozás ügyes fogásaival és az angol bokszolással. Saját találmánya a kés ellen való védekezés és a gyors bízérelés. Tudományának nemcsak ő látja hasznát, hanem különösen a rendőrség. Már eddig tizenöt város rendőrségét tanította be az önvédelemre, mindenütt nagy sikerrel.

Peldau, adobraceni rendőrök, akiket szin-

tén ő oktaltott, tavaly tizennégyen megfélekeztek négy száz verekedő legényt.

Ha az aradi rendőrség elsajátítja Wladimir mester módszerét, úgy kizárt eset lesz, hogy a külvárosokban szolgálatot teljesítő rendőröket leüssék, vagy leszúrják.

A rendőrség számára rendezendő tanfolyam, amely mindössze négy hétig fog tartani, holnap este hat órakor kezdődik. Valószínű, hogy nemcsak a rendőrök fognak részesülni a dzsiu-dzsicu oktatásban, hanem az aradi helyőrség tisztikara is leckét vesz Wladimir mestertől, aki egyébként jó magyarrá vedlett, amiben nagyrésze van feleségének, aki magyar nő.

A mester holnap délelőtt tizenegy órakor a kis tanácsteremben bemutatja fogását a tanácsnak és a sajtó képviselőinek.

A magyar delegáció utolsó ülése.

Egyelőre még kurucok.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 4.

A magyar delegáció tárgyalásai a mai nappal véget értek. A várva-várt békés megegyezés azonban az osztrák delegációval nem jött létre és ez az első eset, hogy a magyar és osztrák delegáció nem tudott egységes megállapodásra jutni. Az osztrákok nagy erőfeszítést fejtettek ki, hogy a magyar delegációnak minél több kellemetlenséget szerezzenek és ez teljes mértékben sikerült is nekik a katonatiszti fizetésemelés kérdésének előtérbe tolásával. A magyar delegáció ellentállásán egyelőre megtört az osztrákok követelő magatartása, a májusi delegációs ülésen azonban újból felszínre dobják a kérdés elintézését, amely egyúttal a király akarata is.

Bécsből jelentik: A magyar delegáció ma délután fél hat órakor *Zichy* Tivadar gróf elnöklésével ülést tartott.

Napirend előtt

Rakovszky Bola szólt fel, aki örömmel konstatálja, hogy a külügyminiszter ígéretéhez képest a szandzsák vasúti előmunkálatait engedélyező irádó már megérkezett. Dicséri a külügyminiszter politikáját.

A napirendre áttérve

Zichy Tivadar gróf elnök kijelenti, hogy a napirend egyetlen pontja az osztrák delegációnak a magyar delegáció üzenetére vonatkozó viszonzválasz átvétele volna. Az átirat azonban mindeddig nem érkezett meg. Értesülése szerint az osztrák delegáció a magyar delegációnak adandó válasz tekintetében a határozathozatalt elhalasztotta. Tekintettel arra, hogy a magyar országos bizottság a közös miniszterium előterjesztéseire vonatkozólag minden határozatát meghozza és az egyeztető bizottság azon jelentés alapján, hogy a határozatok a birodalmi tanács országos bizottsága által a közös miniszterium előterjesztésére hozott határozataival megegyeznek és ezen határozatoknak legfelsőbb jóváhagyás alá terjesztését már a tegnapi ülésen elhatározta, azt a javaslatot teszi, hogy a delegáció mondja ki, miszerint *tanácskozásait a közös miniszterium előterjesztései felett befeszítettnek tekinti és a tegnap hozott határozathoz képest az osztrák delegációtól esetleg érkező válasz felett határozatát későbbre tartja fenn.*

Az elnök ezen indítványát a delegáció egyhangúlag elfogadta.

Burián közös pénzügyminiszter bejelenti, hogy a megegyező határozatokat a király elé fogja terjeszteni.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

Március idusa.

Az aradi ünnepek programja.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 4

Küszöbére értünk a 48-as események hatvanadik évfordulójának. Néhány nap választ el tőle s az ország minden pontján, a legkisebb községben is megkezdődik a korszakot alkotó vívmányok előestéjének fényes megünneplése.

Arad a hazafiság terén mindenkor vezérszerepet vívó város, impozánsan ünnepli meg az évfordulót, hogy a vértanuk vérével megszentelt föld méltóan ki vegye részét a márciusi nagy napok ünnepeiből. Az előkészületeket ma tette meg az ünneprendező bizottság, a mely *Kovács* Vince elnöklésével tartott ülést s megállapította a nagy nap programját.

Az ünnep méltóvá tételében a hatóságoknak, egyesületeknek és testületeknek legjobb tanácsuk szerint kell közreműködniük.

Az ünnepség első része a városház disztermében fog lefolyni s ezen *Károlyi* Gyula gróf főispán fog elnökölni.

A vértanuk szobra lesz tanuja a sajtószabadság hajnalcsillagát ünneplő közönség lelkesedésének, mert a városháza előtt csoportosuló közönség oda fog vonulni, hogy ott folytassa a nagy nap dithirambusát.

A bizottság az összes köz és magán hivatalok tisztviselőit, az iskolák tanárait és tanulóit, az összes aradi iskolák növendékeit, valamennyi egyesületet, társulatot és Aradváros összes polgárait meghívja az ünnepre, melynek programját a következőképen állította össze a bizottság: **Március 14-ikén** este zenéstakarodó. A rendőrkapitányság felkéri a polgárságot, hogy este világítsa ki ablakait.

15-én hajnalban zenésriadó lesz, amelylyel a nap jelentőségére felhívják a polgárság figyelmét. Egyúttal felkérlik a háztulajdonosokat, lobogozzák fel házaikat.

Délelőtt 10 órakor ünnepély a városházán. A városházi ünnepély programja ez:

1. Hazafias dal. Éneklí a tanítóképző intézet énekkara.
2. Elnöki megnyitó. Tartja *Károlyi* Gyula gróf főispán.
3. Alkalmi költemény.
4. Emlébeszéd. Tartja *Krenner* Miklós dr. főreáliskolai tanár.
5. Záróbeszéd. Tartja *Varjassy* Lajos polgármester.
6. Hazafias dal. Éneklí a tanítóképző intézet énekkara.

Az ünnepély után a közönség és a tanintézetek ifjusága és az egyesületek a városháza előtti téren gyűlekeznek s innen a vértanú szobor elé vonnak, ahol az ünnep második része lesz. A program a következő:

1. Kuruc dalok. Előadják az aradi Nemzeti Színház tagjai a színházi zenekar kísérete mellett.

2. Petőfi: *Talpra magyar*. Szavalja ifj. *Szathmáry* István polgári iskolai tanár.

3. A sajtószabadségról. Elmondja egy *aradi* lapszerkesztő.

4. Hazafias dal. Előadják a színház tagjai a színházi zenekar kísérete mellett.

Este a színházban diszeldadás lesz, amelyen Földes Imre színművét, a Császár katonáit adják elő.

nek adott kifejezést, hogy a patriarka az egyház és autonómia békéjének érdekében, a szerb patriarkák tekintélyének és méltóságának érdekében mindenkor a szükséges következtetéseket levonják és a patriarkai széket elhagyják. A miniszterelnöki leirat ezt a határozatot a királytól nyert felhatalmazás alapján megsemmisíti és újból határozathozatal végett a kongresszushoz utasítja. A választmány az új átért az egyházmegyei adminisztratív bizottmányok útján érkezett felebbesések tárgyalására. A kongresszusi választmány ülészése több napig fog tartani, mert a felhalmozott ügydombok száma nagy.

— **Batthyány Vilmos gróf súlyos beteg.** Nyittről jelentik: **Batthyány Vilmos gróf** nyitri püspöki kortytor influenzás tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett. Betegágyánál ott van **Batthyány Tivadar gróf** is, aki Budapestről utazott beteg öccsét meglátogatására.

— **Ezüst menyegző.** *Scabó Károly* aradi ügyvéd és neje, született *Lustig Etel* ma ünnepték házasságuk huszonötödik évfordulóját. Az ezüst-menyegző alkalmából az ünneplőket számosan keresték föl szerencsekívánataikkal.

— **A drágaság ellen.** *Budapesti* tudósítónk jelentik: A pénzügyminiszteriumban ma folytaták *Popovics Sándor* államtitkár elnöklésével a drágaság ügyében összehívott ankétet. Több felszólalás történt, de egyelőre érdemleges határozatot nem hoztak. A tanácskozást hétfőn fogják folytatni.

— **Tífusz-megbetegedések az utcán.** *Budapesti* ről jelentik: Tegnap és ma több tífusz-megbetegedés történt az utcán. Tegnap délután a Teleky-téren, a 106. számú buda előtt összeesett *Goldstein Lajos* kereskedő. A társaságában voltak *Szilák Béla* és *Stremm Árpád* kereskedőegédek, akik rendőrt hívtak. Megjelentek a betegnél *Neveri Kálmán* és *Fehér II. József* rendőrök. Nyomban értesíteték a mentőket, akik megérkezve, konstataálták, hogy *Goldstein* nak kütoges tífusza van. A beteget a Szent László-kórházba vitték, a kereskedőegédekot és a rendőroket fertőlenítették. — A rákosi rendező-pályaudvaron *Boczó Pál* vasuti fűtő, a Klauzál-téren *Selley Gyula* ötvenhat éves munkás, a Pauler-utca negyedik számú háza előtt *Schuller Antalné* takarítónő esett össze elgyengülten. Valamenny nyin tífuszt konstataáltak s a járvány kórházban helyezték el. — A mentős, mióta a tífuszbeteg az utcán is összeesnek, külön óvintézkedéseket tettek. Amikor összeesést jeleznek, eleve gyanus esetként kezelik. Ezeknek a gyanus eseteknek ellátására külön orvosokat alkalmaznak, akik más esetenél nem járnak el. Ezek az orvosok gummiköpenyben mennek ki az összeesett betegekhez s amikor konstataljak a tífuszt, nem szállják a beteget, hanem a fertőlenítő intézetet értesítik. Az orvosokat és mentőköcsit pedig nyomban fertőlenítik.

— **Jégeső Lippán.** *Lippán* ről jelentik: Csak az elmúlt héten volt Lippán nagy zivatar, villámlás és mendörgés kíséretében, mely alkalmommal a villám a templomba is beütött, hol egy harangozó fiút megbénított és tegnap este újra hasonló zivatar vonult el Lippa felett. Fél óráig mogyoró nagyságu jégesővel záporosó hullott alá többszöri villámlással, ami szokatlan képet mutatott a hóval borított tájon. A zivatar ez alkalmommal nem okozott kárt.

— **Pénzügyintézetek fuziója.** Mai számunkban megírjuk, hogy egyik temesvári pénzügyintézet egy másik pénzügyintézetbe olvadt be. Ma egy újabb bankfuzióról értesít *temesvári* tudósítónk, amely szerint a *Délmagyarországi leszámítolóbank részvénytársaság* legközelebb összeolvad a *Temesí Agrár takarékpénztár részvénytársaság*val. A Délmagyarországi leszámítolóbankot 1906 ban alapította a Magyar leszámítoló és partválóbank 600.000 kor. alaptőkével s az 1906. évi tiszta nyeresége 31.529 kor. volt. A Temesí agrár takarékpénztárnak, melyet 1869 ben alapítottak, 600.000 korona az alaptőkéje s az 1906.

évi tiszta nyeresége 110.473 korona volt. A Temesí agrár takarékpénztárnál a Magyar agrár és járadékbank van érdekelve, mely az intézet elnökségében *Barta Arnold* vezérigazgatóval van képviselve. A fuzió keresztülvitele esetén a Temesí agrár takarékpénztár részvénytőkéjét fölemelik. A fuzionált intézetek ügyvezető igazgatójául *Somogyi Kornél*, a Temesí agrár takarékpénztár igazgató helyettese van kizemelve, míg a Délmagyarországi leszámítolóbank részvény ársaság vezérigazgatója, *Walther Rezső*, alighanem visszatamegy Budapestre a leszámítolóbankhoz.

— **Erdő-árverés.** A kroknai volt urbéresék tulajdonát képező erdőket ma árverezték el. Az erdők kitermelésére háromszor eredménytelenül tartottak árverést. A 132 hold kiterjedésű erdők fa állományát a négy ajánlottévközül *Nacht Viktor* aradi fakereskedő kapta meg 67.200 koronáért.

— **Anarchisták a rendőrök ellen.** Hirt adunk már arról a merénylőről, amelyet Csikágóban *Shipp* rendőrfőnök ellen elkövettek. *Shipp* régtől elkeseredett harcot vezet a nemzetközi anarchisták ellen, akik Csikágóban gyűltek össze a világ minden tájáról. *Shipp* külön csapatot szervezett ellenük, amely a lázító anarchistákat letartoztatta. A botroók lakta városrészekben késégbeesett existenciák államellenes szónoklatokat tartottak. Köztük dr. *Reihmann*, *Parson Lewis* és *Nathan William* hozzávetőlen negyven anarchista tartott gyűlést a portugál király meggyilkolása alkalmából és röpirattal bujogattak *Roosevelt* elnök meggyilkolására. Kiváltképen az olasz tikos szövetségre vetette rá magát *Shipp*. Töménelen gyilkosságot követtek el ezek; legutóbb *Denver* ben a papot gyilkolták meg. A tikos szövetség halálra ítélte *Shipp* s végrehajtását egy ifju emberre bízták, aki tíz napon át leselkedett *Shipp* lakáá táján. Egy napon aztán jelentkezett a rendőrfőnök s egy levelet adott át olvasására. Mikor *Shipp* szembe állt, rárohant és mellbe szurta, mikor *Shipp* fia, *Henry*, atyja szobájába rohant, a merénylő két revolverövéssel őt is leterítette. *Shipp* nek még volt annyi ereje, hogy oldalsebéből revolverét kiránthatta s a merénylőt agyonlőtte. Az ügynek szállásain nyomban házkutatást tartottak és kiderítették, hogy a merénylő *Barnet Lázár* orosz menekült zsidó, aki három hónap előtt érkezett Csikágóba. Kikutattak egy veszedelmes anarkistafészeket is, amelynek tagjai megesküdtek, hogy megkezdik a rendőrök kiirtását minden országban.

— **Vasuti baleset.** *Budapesti* ről jelentik: A budapesti helyérdekű vasut szentendrei vonalán, *Szentendre* és *Pomáz* közt a személyszállító vonat töltéscsuszamlás következtében kisklott. A mozdony a töltésről lefordult és magával rántotta az egész vonatot. Több utas és vasuti alkalmazott megsérült. A forgalom megakadt. Szigorú vizsgálatot indítottak.

— **A Haladás című, Czobor Ottó** aradi tanító szerkesztésében megjelenő tanügyi folyóiratnak most jelent meg március havi száma. A lap igen tartalmas és érdekes. A nemzeti nyelv és kulturáról *Fekete József* aradi tanár írt. Aktuális kérdéssel foglalkozik *Földes Miklós* szegedi tanár, aki a polgári iskolák jellege ügyében mond érdekes dolgokat. Írása *Ballagi Adár* orsz. képviselőhöz intézett memorandumnak egy részlete. Ismereti a népművelés hazánkban. A lap tartalmának gazdagításához járul *Rubinescu* Augustának a tisztaságról, *Máday Mátya* nak a tanító és szabadságról írt cikke. A lap *Ingusz I. és Fia* könyvkereskedésében kapható.

— **Leégett malom.** *Szilkszóról* jelentik: *Halmajon* ma hajnalban kigyuladt az *Andrássy Dénes* gróf tulajdonát képező vízimalom és leégett. A kár meghaladja a 100.000 koronát, melynek csak kis része térül meg biztosítás útján, amennyiben a malom nagyobb rész nem volt biztosítva.

— **Rumcompositio** 1 literhez 20 kr. *Liedl aroma* 1 literhez 30 kr. *Vojtek és Weisz* nál. 191

TORVÉNYKEZÉS.

A máramrosi pénzhamisítók.

Husz Ábrahám testvére a vádlottak padján.

Arad, március 4.

Harmadik hete folyik a debreceni törvényszék előtt annak a monstre pénzhamisító párnak a fő tárgyalása, amelyben a kivégzett *Husz Ábrahám* is a vádlottak sorában szerepelt.

Tegnap és az azelőtti napokban egy „családi” bank ügyét tárgyalták, amely a vád szerint hamis ötven koronásokkal volt tele.

Erről az alábbiakat írják Máramarosszigetről:

A tegnapi és azelőtti fő tárgyalás *Vercberger* *Samuel* és *Vercberger* *Saul* Lév vádtárgyát képező esetre vonatkozó tanúk kihallgatásával kezdődött.

Tobak *Béla* csendőrörsvezető, aki akkoriban Borsá községben volt, egy alkalommal a postán több zsidó embert látott, akik egy hamis ötven koronásról tárgyaltak egy *Jakovovics* nevű patikussegéddel. megkérdezte a patikussegédet, hogy mi történik ottan, aki elmondta, hogy a takarékpénztárban hamis ötven koronást adtak neki.

O azonnal elment a takarékpénztárba, amelynek vezetője a két *Vercberger* volt. A takarékpénztár azonban zárva volt, ami nagyon gyanús volt előtte, mert odabenn sajtt hallott, olyasfélé, mintha papírpénzt olvasgattak volna. Végre bejutott a helyiségbe, ahol a *Wertheim* szekrényben talált hamis pénzt.

Szembeállították vele a két vádlottat, akik tagadták, hogy ők belül tartózkodtak volna a kérdéses időben, ők akkor reggelizni voltak.

Kihallgatták ezután *Elefant* *Gábor* volt főkönyvelőt, aki homályosan emlékszik a történetekre. Arra a kérdésre, hogy hogyan került a bank tulajdonába hamis pénz, azt feleli, hogy *Husz* *Chaim* Mózesstől vett a bank kölcsönt és ez adta a hamis pénzt.

Késő este az elnöklő bíró a fő tárgyalást berekesztette.

§ Irányulhatnak e kulturális célra a szövetkezetek? Érdekes kérdésben döntött a nagyvárad kir. ítélőtábla. Az Általános fogyasztási és termelési szövetkezet özszelet történt megalakulásakor a cégbejegyzés iránt kérvénnyel fordult az aradi kir. törvényszékhez. *Heller* *Mór* kir. törvényszéki bíró a bejegyzést elrendelte és bemutatta azt a cégjegyzések felügyeletére kirendelt miniszteri biztosnak a Központi Értesítőben leendő közzététel végett. A miniszteri biztos azonban a bejegyzés közzétételét megtagadta azzal az indokolással, hogy a szövetkezet alapszabályainak egy pontja nem törvényszerű. A szövetkezet ugyanis kulturális intézmények létesítését is felvette céljai közé, a kereskedelmi törvény értelmében pedig a szövetkezetek csupán anyagi érdekek előmozdítására irányulhatnak, közmívelődési, jótékonyági, társadalmi és más, nem vagyoni célok megvalósítása a szövetkezetek keretén belül helyet nem foglalhat. Ezzel szemben azonban a tábla kimondotta, hogy bár az a cél, hogy a szövetkezet tagjai részére kulturális intézményeket létesít, a gazdasági tevékenység körén kívül esik, de a szövetkezetet jellegetében nem változtatja meg, mert a törvénynek nincsen olyan rendelkezése, amely tiltaná a szövetkezetet attól, hogy tagjai kulturális érdekeit is előmozdithassa. Ezek alapján a kir. tábla úgy döntött, hogy a törvényszék részéről a bejegyzés helyesen történt és annak közzétételét mi sem akadályozza.

§ A beregszászi apagyilkosok bűnpöre. A kuria egyik tanácsa a közelmúlt hetekben megsemmisítette azt a halálos ítéletet, amelyet a beregszászi törvényszék esküdtbírósa *Dá-*

Olcso árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet ujdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba

Leichner és Fleischer **Arad, Szabadság-tér 17.**

Angol női costum kelmék nagy választékban

vid Adolf és Márton apagyilkossági bűnügyében hozott. A két Dávid jelenleg a debreceni törvényszék fogházában vannak, mert ők is szerepelnek a mármaroszi pénzhamisítás monstre bűnpörében. A beregszászi ügyészség a napokban értesítette a debreceni ügyészséget, hogy március 17-ére a két Dávidot kísérik vissza, meri aznap veszi kezdetét az újonnan kitűzött esküdtszéki főtárgyalás.

dolf Budapest. — Fodor Fülöp Budapest. — Lukács Gyula Nagyvárad. — Braun László Szászregén. — Hegedüs Emil Temesvár. — Blautz Jenő Budapest. — Schachert Isidor Bécs. — Véczi Jenő Budapest. — Barna Mór Budapest. — Lócs Mihály dr. Boroshebes. — Deutsch Béla Zám. — Petrovits Emil Zádorlak. — Knöpfler Gusztáv Bécs. — Hauer Károly Bécs.

Vas-szálloda. Remigni Adolf Gyulafehérvár. — Nagy János Temesvár. — Vajda Béla Budapest. — Strasz Sámuel és neje Fiskut. — Terebentin Vazul Jezsin. — Kádár Ernő Tótvárad. — Moldován Gábor Szamosújvár.

Nemzeti Színház.

Csütörtök, 1908. évi március hó 5-én:
A) bérlés. A) bérlés.

Katalin.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irta: Dr. Beldi Izor. Zenéjét szerző: Fejér Jenő

SZEMÉLYEK:

Katalin cárnő Wlassák V. Ivanoff Alexis Kulcsár L. Gurácky Leo Faludy K. Chevalier Szathmári A. Buranoff Iván Várnai Jenő. Duplessis Komlóssy R. Sunderland Delli Lajos. Anica, kedvese Zalai Margit. Troickoff Fedor Fehér A. Gregor Ladiszlai J.

Kazdets este 7 és fél órákor.

Uj műsor. Kacagató képek.
11 kép. Csak vasárnapig. 11 kép.

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. március hó 5-én, csütörtökön:

1. Utazás az északi sarkra. (Mulatságos) — 2. Önfeladózás. (Dráma.) — 3. Szívhez szóló zene. (Kacagató.) — 4. Szegény tanító. (Dramatikus.) — 5. Sisakba zárva. (Kacagató.) — 6. Próba-babák. (Mulatságos.) — 7. Az illatos szívár. (Kacagató.) — 8. Kis árva. (Dráma.) — 9. Margitka a kaszáryában. (Kacagató.) — 10. Lyoni játék. (Sportkép.) — 11. A doktorne ferje. (Mulatságos.)

Előadások délután 5, fél 7, és este fél 9 órákor.

Minden előadás alatt katenazene játszik. — Cukrászda.

Este fél 9 órákor, telemelt helyárakkal: **Jézus Glote és halála.** Bibliás dráma 3 szakaszban. — Még csak négy napig. —

WILTER

108—1908. g. sz.

Versenytagyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi tanács 6318—1908. számú határozata alapján Arad sz. kir. város által építendő hatelemi iskola építési munkálatainak biztosítására folyó évi március hó 23-án d. e. 10 órákor a város-háza földszinti termében zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Az iskolák helye: Fürj-utca 5., Csutora-utca 12., Mihály-utca 60., 61., Gizella-utca 10., Kovács-utca 17. és külhatár, szeretyházi dűlő. Az iskolák helye a városi mérnöki hivatalnál kitett térképen megtekinthető.

Helyszíni rajz, tervek, munka mennyiség és méret kimutatás, vállalati feltételek a városi

mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig megtekinthetők, ugyanott megszereshetők az ajánlati költségvetések is ivenkint 40 fillérért, valamint az ajánlati lapok is.

Ajánlatok csupán iskolánként, külön-külön egy iskola összes munkáira fogadtatnak el. Munka nemenkénti ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Versenyezni óhajtók felkérérenek, miszerint a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt közvetlenül vagy posta útján a kitűzött nap délelőtt 10 óráig Aradváros gazdasági székéhez annyival is inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkezetteket figyelembe nem vesszük.

A versenytárgyaláson az ajánlatteők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevő köteles az ajánlati végösszeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban bantapénzzúl f. év március hó 23-án d. e. 10 óráig a városi pénztárnál letenni, s a letétjegyet ajánlatához csatolni.

Ajánlat csakis a város által kiadott szabványos ajánlati lapon és a munka mennyiségei szerint kimutatási űrlapon egységes árakkal tehető, megjegyezzük azonban, hogy százalékos árengedménnyel vagy felülfizetéssel tett ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Az ajánlatok boritéka a következő felírással látandó el: „Arad sz. kir. város gazdasági székének” Arad.

„Ajánlat a 108—1908. számú hirdetésben kiirt iskola építő munkáira.”

Az építkezés a felszólítás után azonnal megkezdendő és az iskolák folyó év julius hó 1-ig tett alá hozandók és folyó év szeptember hó 15-ig teljes készen átadandók.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket és költségvetést, vállalati általános és részletes feltételeket a helyi viszonyokat teljesen ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Ajánlattevők ajánlataikkal a közszállítási szabályi rendelet 25 §-a értelmében a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, a kik a szóban levő építési munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni. A versenytárgyaláson kizárólag az Építőiparosok Országos Szövetségének tagjai vehetnek részt.

Kiköttek, hogy az építészek kizárólagos hazai gyártmányu anyagot használhatnak és magyar honos munkásokat alkalmazhatnak, a mely kötelezettség egyik vagy másika alól indokolt esetekben felmentést a belügyminiszter ur adhat.

Azon ajánlattevők akik ajánlatuk Benyújtásakor Arad város közönségével üzleti összeköttetésben nem voltak, illetőleg ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelem és ipar kamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk tartozik.

Arad város közönsége fent tartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson.

Arad, 1908. március. 2.

A gazdasági szék.

KOZGAZDASÁB ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsdé.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. — Budapest, március 4.

Amerika 2 fillérrrel magasabb. Kevés forgalom. Tartott árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	DÉL	5 órai
	zárlat	zárlat
Buza áprilisra . . .	12.32—12.33	12.14—12.15
Buza októbarra . . .	10.00—10.01	10.90—10.91
Zab áprilisra . . .	8.00—8.01	7.94—7.95
Rozs áprilisra . . .	10.80—10.81	10.66—10.67
Tengeri májusra . . .	6.76—6.77	6.08—6.09

Zárni órákor.

Osztrák hitelrészvény	642.90
Magyar hitelrészvény	775.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi.

— Március 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kiló grammon felült súlyban fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felült súlyban 119—121 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kiló grammig terjedő súlyban 121—122 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 121—123 fillérig. Szerbblai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felült súlyban fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban fillérig. Sertéselékszám: Március hó 1. napján volt készlet 24,123 darab, március 2. napján főlhajtatott 252 darab, március 2. napján elszállítatott 209 darab, március 3. napjára maradt készletben 24,166 darab. A hiószt sertés üzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Március 4. —

Központi-szálloda. Mandel Manó Gyulafehérvár. — Váradi Vilmos Petrozény. — Müller Mór Hódmezővásárhely. — Fehér Mihály Lugos. — Bédyné Schwimmer Róza Budapest. — Révész Gyula Budapest. — Litinszky Zoltán Budapest. — Schönberger Vilmos Budapest. — Bürger Viktor Budapest. — Gergely Alfréd Budapest. — Dambáth Gyula Budapest. — Schnurmacher Ignác Budapest. — Gróf József Budapest. — Fehér Kereszt-szálloda. Eisenstädter Adolf Budapest. — Funk Gyula Budapest. — Berger Ru-

Sirolin **Tüdőbetegségek, száraz köhögés, skrofulózis, influenza** „Roche” F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

Cement
hornyolt cserép

a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

Tégla,
Cserép

legjobb minőségben állandóan
raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementára gyárában

Mikalakán.

Telefon 5-15.

Városi iroda: Erzsébet-körút 37, 1. sm.

Balka S.ella
legjobb gummi óvszer
6 darab 2 korona
Földes Kelemennél,
Aradon.

Mindennemű fogfájást 5 perc
alatt szüntetik az
indiai fogcseppek.
Egy üveg 70 fillér.
— Kapható minden gyógyszerárban. —
Főraktár 271
Földes Kelemennél Aradon.

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János
elsőrendű cipőraktár
Arad-Temesvár.

ÁMOR

hygienicus mosdó pasztillát
férfiak, nők egyaránt használják.

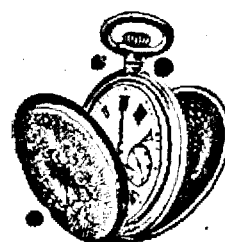
Doboz 1 korona.

Gyógytárakban kapható.

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-utca 2.

Alkalmi vétel!

Gyönyörű

zseb óra

láncsal

csak 1 frt 70 kr.

80 000 drb. 1021

eladva, emiatt küldök egy gyönyörű, 36 óráig járó (nem 12 óráig) Gloria ezüst Anker Romontoir órát valódi svájci szerkezettel, csinosan gravírozott külsővel, másodpercmutatóval és szép aranyozott vagy ezüstözött láncsal, pontosan jár csak 1 frt 70 kr.

Továbbá ajánlok egy valódi aranyozott 36 óráig járó Anker-Romontoir elsőrendű schweici órát aranyozott láncsal 2 frt 50 kr-ért minden óránál 3 évi írásbeli kezességet vállalok. Kéldőst utánvévél mellett eszközöl:

S. KOHANE schweitsi óragyár — kivitelei háza
Krakau No. 42.

Számos köszönőlevél és utánrendelés.
— Meg nem felelő árúért a pénzt vi szaadom.

A legjobb minőségű bor és csemege
faju dus gyökérzetű
szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

511

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
előlegző, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— Kr-ért. szintúgy felöltőszövetet, turistalodent, selyemkangart stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségületét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Alapított 1858.

Telefon szám 459.

Müller J. és Fia

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó gyára

ARADON, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 40-42.

Gyűjtőtelepek: József főherceg-ut II. sz., Forray-u. 2b. sz., Asztalos Sándor-u. 2-3. sz.

Vidéki gyűjtőtelepek: Déva, Brassó, Gyulafehérvár, Segesvár, Vajdahunyad, Szászváros, Székelyudvarhely.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint 50 év óta fennálló országos hírű

ruhafestő, vegy ruhatisztító és fehérnemű gőzmosó gyárunkat

ujabban megnagyobbítottuk és a legmodernebb gépekkel szereltük fel s így nemcsak a bel, hanem a külföld bármely hasonmú gyáraival a versenyt felvesszük.

Vegyileg tisztítunk vagy festünk mindennemű férfi és női ruhákat, felöltőket, gyermek ruhákat, teljesen egészben minden bontás nélkül, továbbá butorszöveteket, függönyöket, himzéseket, cipkéket, keztüket, szőrmeket stb. stb.

Fehérnemű-gőzmosógyárunkban, mely kitűnő gépekkel van ujjonnan felszerelve, mindennemű maró anyag, (mely a fehérneműnek ártana kizárásával) hófehéren mossuk, bármilyen fehérneműket, de főleg gallérokat, kézelőket, férfi ingeket stb., melyek modern fényező gépeinkkel fényezve teljesen új kinézést nyernek.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve, kérjük további szives megbízásait

kiváló tisztelettel

Müller J. és fia.

823

Postaküldemények gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

Pontos és gondos kiszolgálás.

Pontos és gondos kiszolgálás.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

AKI

eladni kíván

bort, songorát, bort, gyümölcsöt, szoborát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadássterületet,

halászatot, telket, kocsit, lovat,

AKI

mindenekelőtt vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csélt, t. a s

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Keresek

egy jó házból való becsületos megbízható fiut tanulónak. Weinberger Ferenc aranyműves mester Arad, Fischer Eliz palota.

Gyémántcsillaga

nem, de jó csillaga lelkem egész mélyével szeretnék lenni. 1158

Gyárfelosztásnál

vásárolt vétel folytán kiárusítunk valódi len levélpapírost selyempapírral bélelt borítékkal, legdivatosabb alak és színekben 50%-al a beszerzési áron alul. Ingusz I. és fia könyvkiadóhivatala. 201

Okleveles zongora tanítónő

elvéllal órákat házban és házon kívül. Gártner Márkusné, Damjanics-utca 1. 1044

100.000 kötetes kölcsönkönyvtár

használatra havonként 1 k. 20 fill. „Tolnai Világlapját” számonként 24 fillérért házhoz szállítja Krausz Paulin könyvkereskedése Színház-épület. Telefon szám 511. 995

Egy jó forgalmu szatőcsüzet

korcsmával eladó, esetleg hasznbérbe kiadó. Bővebbet Gáj, Csordautca 9-10. sz. 1139

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket. Minden újdonság raktáron. Antiquar könyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomatványok elkészítése. Rongált dobozu levélpapírok kiárusítása. Kölcsönkönyvtár. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 212

3 szoba butor

konyhaberendezéssel azonnal eladó. Forray-utca 3. szám I. em. ajtó 8. 1126

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Intelligens

ösv. urinónél jó házi koszt kapható. Bővebbet Tökölly-tér 4. sz. ajtó 3.

Lipót-utca 10/a. számú

magányos ház nagy kerttel, minden órában kiadó. Bővebbet ösv. Gümöry Józsefnél, Kovaszinc. 1143

A legjobb

fedélcserép

Poltzer Jonás

cserépgyárában kapható

Magyarcsanádon (Csanád m.)

Posta, távirtda és vasutállomás.

1445 - 1907. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. törvényszék 1907. 20166. számú elrendelő és az aradi kir. járásbírósnak 1907. V. 2917/2. számú kiküldő végzése folytán Schack & Spitzer cég végrehajtó javára, Szállasy L. cég aradi lakos ellen 132 kor 66 fill., tőke és jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt 680 koronára becsült bolti áruk és egyéb tárgyakból álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínen, vagyis Aradon, Rákóczi-utca 23. sz. alatt 1908. évi március hó 7. napjának d. u. 3 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon, 1908. évi február hó 18. napján.

1151

Najmányi Bela,
bíró végrehajtó

MEGJELENT!

DANTE: A POKOL

Fordította: Zsigány Árpád.

A 19 lv terjedé mű. művészi kiállítású kötet ára:

4 KORONA
velin-papíron

6 KORONA
Bőrmentve szállítja a pénz előleges beküldése ellenében:

SCHIMKÓ GYULA
BUDAPEST,
VI., Teréz-körut 46.

Világkiállítás Szt. Louis 1904 legfőbb kitüntetés Grand Prix

Globusz
femfisztiló
kivonat

GLOBUSZ
FEMFISZTILÓ
KIVONAT

minden más-fisztilószert felülmúl

II 5936

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI
SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kártelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legisztábi folyékony

Szénsavat
a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra. Újra nem tövesztendő mesterségesen előállított, korábbi kiadású szénsavval.

Megbízható, szigorúan leltizmeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek
1/1 és 1/2 literes üvegekben. 5001
Sziv-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz
Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgényosim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.
Ügyes helyi képviselők keresztetnek.

Meghívó.
Azon t. részvényaláírók a kik az alakulandó „Déznai népbank részvénytársaság” alapítói által kibocsátott terv-tervekben részvényeket aláírtak, ezennel a tervezet 5 §-a és a kereskedelmi törvény 154. §-a értelmében meghívattak az

alakuló közgyűlésre,
mely Déznán, 1908. évi március hó 22-én d. u. 1 órakor a „Déznai népbank részvény egyesület” helységében tartatik meg.

Tárgysorozat:

1. Az alapítók jelentése, az alapítóknek kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról és erről meggyőződést szerezni.
2. A társaság meg- vagy meg nem alakulása iránt határozni.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. Az alapítók jelentése a keresk. törvény 183. §-a és a tervezet 6. §-a értelmében az első 3 évre az igazgatósági tagok kinevezéséről.
5. A felügyelő-bizottságnak 1 évre való megválasztása.
6. Az alapítóknek a felmentvény megadása a kereskedelmi törvény 152. értelmében.
7. Esetleges idítványok.

Kelt Dézna, 1908. február hó 26. 1146

Az alapítók nevében:
Dr. Suciú János, s. k.
elnök.

Kötött fás

szőlőoltványok

szép gyökézzel szőlő pótlásra különösen alkalmas,
ugyszintén **gyökeres**
riparia portalis.

Kapható:
Vojtek Alajos szőlőgazdaságában **Gyorokon.**

Levélcim: Vojtek Alajos, Arad. 1152

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzást egyszer veszi és többé mászt nem szívhat

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Nyomatott Kurzweil Janos és Társa budapesti festőgyáránaa festékével.